

Lærervejledning

Tema 1: Fascinerende og frygtelige

Atombomberne over Hiroshima og Nagasaki i august 1945 markerede afslutningen på Anden Verdenskrig. I årene efter krigen var mange fascineret over atombomben og dens potentialer. Og der var den fredelige side med atomkraft, som kunne sikre efterkrigstidens dække energiforbrug med, hvad der blev betraget som ren energi.

Selvom atombomben var det kraftigste våben, verden indtil videre havde set, var det ikke så farligt endda. I hvert fald hvis man kiggede på amerikanske oplysningsmaterialer, hvor "duck and cover" var tilstrækkeligt til at beskytte sig.

I 1949 besluttede Danmark sig – efter lang tids tøven – at slutte sig til Atlantpagten eller NATO som det senere kom til at hedde. Dermed opgav Danmark den neutralitetspolitik, som var ført siden slutningen af 1800-tallet. Det betød, at der måtte investeres langt mere i militæret. Danmark slap dog billigere end andre medlemslande, da USA fik lov til at beholde og udbygge sine baser i Grønland. I 1951 indgik Danmark en hemmelig aftale med USA om, at amerikanerne kunne udstationere atomvåben i Grønland.

I det første årti efter krigen blev det da heller ikke drøftet, om der skulle udstationeres atomvåben i Danmark på samme måde, som USA havde gjort det i Vesttyskland. Det danske militær blev dog trænet i atomkrig. Forsvarspolitik mente man, at Danmark var dækket ind under det amerikanske atomforsvar. I 1957 meddelte statsministeren således, at Danmark "indtil videre" ikke vil have atomvåben. Endelig ønskede Danmark ikke at udfordre den stærke Sovjetunionen og dens allierede få hundrede kilometer fra den danske grænse.

Trigger – i gang med temaet

Antallet af atomsprængninger

Videoen viser alle atomsprængninger og prøvesprængninger i verden siden den første prøvesprængning. Se de første ca. 3 min., dvs. tiden frem til omkring 1960. Undersøg hvornår der er flest prøvesprængninger – og hvilke lande, der gennemfører dem. Hvad fortæller det om atomkapløbet?

<https://vimeo.com/135580602>

Spørgsmål til kilderne

Kilde 1: Da atombomben faldt

- Hvordan fremstiller sangen japanerne?
- Hvilket billede tegner sangen af de amerikanske soldater?
- Hvem hjælper ifølge sangen de amerikanske soldater?
- Sangen er en hyldest til atombomberne, der blev kastet over Japan. Overvej hvorfor sangen og dens budskab var så populær i USA lige efter krigen.

Kilde 2: Atombomber fantastiske og frygtelige

- Hvad er det fantastiske og det frygtelige ved atombomben ifølge kilderne?

- Hvad kan være forklaringen på forskellene i kildernes syn på atombomben?

Kilde 3: Duck and cover

- Hvordan giver indtryk af et atombombeangreb kan man beskytte sig imod?
- Hvordan kan man ifølge filmen beskytte sig mod virkningerne af en atombombe?
- Undersøg om filmens anbefalinger faktisk ville beskytte folk i tilfælde af et atomangreb.

Kilde 4: Prøvesprængning i Nevadaørkenen

- Tror du at dansker, der så klippet i 1953 blev mest fascineret af eller bange for bomben? Hvorfor?
- Hvilken stemning skaber musikken?

Kilde 5: Operation Doorstep

- Hvis man var forberedt og beskyttet, hvor tæt på "ground zero" (sprængningsstedet) kunne man ifølge filmen være for at overleve uden skader?
- Da filmen blev produceret rådede USA og Sovjetunionen over atombomber, der var næsten 1.000 gange så kraftige som Hiroshimabomben. Hvorfor nævner filmen ikke det?
- Hvad er filmens budskab?

Kilde 6: Miss Atomic Test

- Hvorfor mon atombomben blev brugt i forbindelse med skønhedskonkurrencer?
- Hvad fortæller det om synet på kernevåben i 1950'erne?

Kilde 7: Atomlegetøj

- Hvad fortæller legetøjet om tidens syn på atomkraft og atombomber?
- Ville tilsvarende legetøj ville være lige så populært i dag? Begrund.

Kilde 8: Atomsæbe, -deodorant m.m.

- I annoncer blev ordet "atom" forbundet med noget positivt. Hvilke gode egenskaber forbindes det med i disse annoncer?